

דברי תורה וחינוך

א סולת פלפול

קורח | עוזד פורת

ראש מדרשת הגולן

בס"ד

"ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת קרח במות העדה באכול האש את חמישים ומאתיים איש ויהיו לגס" פסוק זה איננו מפרשתנו אלא דווקא מפרשת פנחס. שם בעת ספירת בני ישראל מזכירים את המאורע הניסי-טראומתי כל כך של קורח ועדתו הנבלעים בבטן האדמה. אין ספק שדרך מותם של קורח, דתן ואבירם ושאר בני בריתם מסעירה את הדמיון ולא סתם מכונה בשם "נס". רגע עומדים דתו של קורח, אנשים מכובדים, נשיאי העדה ש"בסך הכל" קראו תיגר על מנהיגותם של משה ואהרן, מחוץ לאוהליהם עם נשותיהם וטפם ולפתע האדמה פוערת את פיה והם נבלעים בתוכה כאילו לא נודע שבאו אל קרבה. לסיפור מדהים זה המתואר בהרחבה בפרשתינו. מתווספת עוד עובדה מפתיעה המופיעה רק בפרשת פנחס "ובני קורח לא מתו..." רש"י על אתר מביא את הגמרא ממסכת סנהדרין המספרת שבני קורח היו באותה העצה בצוותא עם אביהם אך הרהרו תשובה בליבם בעת המחלוקת הקשה שהתגלעה בין אביהם וחבר מרעיו לבין משה ואהרן ועל שום אתו הרהור תשובה רגעי לא נבלעו עם כל העדה אלא "נתבצר להם מקום גבוה בגיהנום שם ישבו". על סף התהום הפעורה ניצבים בני קורח מול המראה האלוקי עומדים ואומרים שירה, שירת תשובה מעומק הלב. כאשר אני עומד ומדמה בנפשי את בני קורח מצד אחד אינני מקנא בהם מסיבות מובנות אך מאידך ההסתכלות אל בטן האדמה אל לב העולם בהחלט מעוררת קנאה מסוימת של רצון עז להתקרב אל מעשה אלוקים. לא רק התבוננות אל בטן העולם, אלא כל מבט בבריאה יכול לייצר את אותו עומק של תשובה. במאמר מוסגר נאמר שניתן למצוא כאן ביטוי ל"תשובה הפתאומית" המתוארת בהרחבה ב"אורות התשובה".

בפרק מ"ב בתהילים המיוחס לצאצאי בני קורח השבים בתשובה, ניתן לראות את ההתבוננות בטבע כמפתח לקרבת אלוקים: "למנצח לבני קרח מזמור, כאייל תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג אליך אלוקים, צמאה נפשי לאלוקים לאל חי, מתי אבוא ואראה פני אלוקים...אלקי עלי נפשי תשתוחח, על כן אזכרך מארץ ירדן וחרמונים מהר מצער, תהום אל תהום קורא לקול צינורך, כל משברריך וגליך עלי עברו... מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלוקים כי עוד אודנו ישועות פני ואלוקי". שיפעת המים של נחלי ומפלי "ארץ ירדן וחרמונים", מדמים לצאצאו של קורח את המשברים שעוברים עליו, בחינת "מקולות מים רבים אדירים משברי ים". וכך בעקבות ההתבוננות בארץ המים הזורמים בנחלים וצונחים מהמפלים, מבקש המשורר להתקרב אל הקב"ה.

רגע לפני החופש הגדול בו תלמידי מוסדות רוח הגולן ביחד עם שאר תלמידי ישראל יצאו אל הנחלים והמפלים השופעים לטייל ולהתבונן בפלאי הבריאה נברך אותם שיהנו ויכיפו אך גם ישאבו מהם כוחות ותעצומות נפש להמשיך בדרך המסילה העולה מעלה בית אל. ולוואי שאותם געגועים הנחבאים בנחלים יביאו גם את תפילות סופו של המזמור בתיאור ההגעה אל בית המקדש כפי שמופיע בפרק מ"ג שהוא המשכו הישיר של המזמור: "שלח אורך ואמיתך המה ינחוני, יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך. ואבואה אל מזבח אלוקים אל אל שמחת גילי ואודך בכינור אלוקים אלוקי, מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי, הוחילי לאלוקים כי עוד אודנו ישועות פני ואלוקי".